

СХВАЛЕНО

Розпорядження голови
районної державної
адміністрації
22 грудня 2016 року № 681
30 грудня 2016 року № 5-09/VII

ЗАТВЕРЖЕНО

Рішення дев'ятої сесії
районної ради сьомого
скликання

**Районна Програма
попередження дитячої безпритульності та
бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання
дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського
піклування, на 2017-2021 роки**

сел.Козелець
2016 рік

Зміст**стор.**

1.	Паспорт районної Програми попередження дитячої безпритульності та бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на 2017-2021 роки	3
2.	Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма	4
3.	Мета Програми	6
4.	Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми	7
5.	Завдання, заходи реалізації Програми та результативні показники	8
6.	Координація та контроль за ходом виконання Програми	8
7.	Додаток 1. Ресурсне забезпечення Програми	9
8.	Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Програми	10

ПАСПОРТ

районної Програми попередження дитячої безпритульності та бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на 2017-2021 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Районна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Закони України: «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24 січня 1995 року № 20/95-ВР, «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» від 13 січня 2005 року № 2342-IV, Указ Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини»
3.	Розробник Програми	Служба у справах районної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми.	-
5.	Відповідальний виконавець Програми	Служба у справах дітей районної державної адміністрації
6.	Учасники Програми	Служба у справах дітей, відділ освіти районної державної адміністрації, районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, виконавчі комітети міської, селищних, сільських рад, у тому числі об'єднаних територіальних громад
7.	Термін реалізації Програми	2017-2021 роки
7.1.	Етапи виконання Програми	I-ий етап: 2017 – 2019 роки II-ий етап: 2020 – 2021 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Районний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	75,00 тис. грн
9.1.	коштів районного бюджету	75,00 тис. грн

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Для забезпечення виконання завдань державної політики у сфері охорони дитинства, діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області спрямовується на захист прав, свобод та інтересів дітей, запобігання їх бездоглядності та безпритульності, соціальному сирітству, розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На сьогодні найбільш соціально вразливими є сім'ї з дітьми, батьки яких з певних причин не можуть забезпечити належного утримання та догляду за дитиною, ухиляються від виконання батьківських обов'язків. Часто такі діти стають жертвами насилля та злочинів, залучаються до протиправної діяльності.

Їх життю і здоров'ю постійно загрожує небезпека.

Для запобігання подібним негативним проявам у дитячому середовищі, в районі налагоджена системна профілактична робота, що включає проведення заходів із своєчасної діагностики ознак сімейного неблагополуччя, профілактичної роботи з батьками, організацію надання необхідної соціальної, психологічної, педагогічної та медичної допомоги дітям.

Особливої уваги та турботи з боку суспільства, всіх державних органів та недержавних організацій потребують діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування.

За оперативними даними служби у справах дітей районної державної адміністрації починаючи із 2011 року по перше півріччя 2016 року у районі статус дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, набуло 96 осіб, з них:

Кількість дітей, які набули статус дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування внаслідок:	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	I півр. 2016
- смерті або загибелі батьків, визнання їх судом померлими;	6	8	5	11	2	2
- позбавлення батьків батьківських прав;	14	12	8	8	4	5
- відібрання у батьків дітей без позбавлення батьківських прав;	-	-	-	-	1	-
- визнання батьків безвісно відсутніми, недієздатними;	-	-	-	-	-	-
- відбування батьками покарання у місцях позбавлення волі, перебування	1	-	3	-	-	-

їх під вартою на період слідства, у розшуку;						
- тривалої хвороби батьків;	-	-	-	-	-	-
- перебування батьків на тимчасово окупованій території або в районі проведення АТО;	-	-	-	-	-	-
- інше (підкинуті, покинуті діти, батьки яких невідомі тощо)	4	1	1	-	-	-
Всього	25	21	17	19	7	7

Актуальним залишається питання влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання (усиновлення, опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу), пошуку нових батьків, створення умов для зростання кожної дитини у колі сім'ї.

Станом на:	Загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Кількість дітей, що перебувають під опікою, піклуванням	Кількість дітей, що перебувають у прийомних сім'ях	Виховується дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у сім'ях громадян у %
01.01.2012	144	81	18	68,8%
01.01.2013	141	84	23	75,9%
01.01.2014	137	83	22	76,6%
01.01.2015	136	97	20	86,0%
01.01.2016	126	90	22	88,1%
01.06.2016	123	86	23	88,6%

Впродовж останніх п'яти років питома вага охоплення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, сімейними формами виховання збільшилась в районі на 19,8% (з 68,8% на 01.01.2012 до 88,6% на 01.07.2016).

Отже впродовж останніх років в районі вдалося досягнути суттєвого прогресу у сфері соціального захисту дітей: зменшилась кількість безпритульних дітей, активізовано процеси влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання, внаслідок чого число таких дітей в інтернатних закладах скоротилося впродовж останніх п'яти років на 65,7% (з 32 осіб у 2011 році - до 11 у 2016 році).

Роки:	2011	2012	2013	2014	2015	I півр. 2016	Динаміка 2011-2016 роки
Загальна кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування	144	141	137	136	126	123	- 14,6%
З них, перебуває в інтернатних закладах	32	28	26	15	14	11	- 65,7%
Питома вага, у %	22,2%	19,9%	18,9%	11,0%	11,1%	8,9%	- 13,3%

Процес реформування системи органів місцевого самоврядування, наділення їх ширшими повноваженнями у вирішенні питань місцевого значення, зумовлює необхідність посилення фахової компетентності працівників зазначених органів у розв'язанні проблем соціально-правового захисту дітей.

Тому актуальними залишаються питання:

- підвищення ефективності діяльності органів опіки та піклування, спрямованої на профілактику бездоглядності та безпритульності дітей;
- подальшого розвитку в районі форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, їх усиновлення, влаштування під опіку, піклування, розгалуження мережі прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, що є ефективним засобом боротьби з дитячою бездоглядністю та безпритульністю.

2. Мета Програми

Метою програми є створення належних умов для забезпечення реалізації права кожної дитини на виховання в сімейному середовищі, попередження дитячої бездоглядності, безпритульності та соціального сирітства.

Пріоритетними напрямками в реалізації заходів Програми визначено:

- удосконалення діяльності органів опіки та піклування в напрямку раннього виявлення сімей з дітьми, які перебувають в складних життєвих обставинах, надання їм необхідної допомоги, спрямованої на підвищення рівня їх соціальної захищеності, економічної спроможності та зміцнення батьківського виховного потенціалу;
- подальший розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, створення умов для влаштування дітей у сім'ї;

- удосконалення механізму взаємодії місцевих органів влади з питань здійснення контролю за умовами утримання і виховання дітей у сім'ях, де батьки неналежним чином виконують свої батьківські обов'язки, сім'ях усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

Прийняття цієї Програми дозволить підвищити рівень здійснення соціального захисту дітей, особливо дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення їх прав, свобод і законних інтересів, у тому числі на безпечні умови виховання та проживання в сімейному оточенні.

Програма передбачає протягом 2017-2021 років здійснити комплекс заходів, спрямованих на поліпшення становища дітей, їх фізичного, інтелектуального і духовного розвитку шляхом:

- підтримки сімей, які взяли на виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей соціально незахищених категорій, сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах;

- збільшення кількості прийомних сімей, сприяння їх ефективній діяльності;

- проведення спільних профілактичних рейдів та операцій для своєчасного виявлення бездоглядних та безпритульних дітей, їх влаштування до закладів соціального захисту дітей;

- підвищення рівня взаємодії між службою у справах дітей, відділом освіти районної державної адміністрації, працівниками охорони здоров'я, управлінням соціального захисту населення, правоохоронними органами, районним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з питань подолання дитячої бездоглядності та безпритульності, здійснення соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- підвищення поінформованості населення з питань реалізації прав, свобод та законних інтересів дітей, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в результаті проведення інформаційних кампаній в мережі Інтернет та ЗМІ;

Програма є довгостроковою та розроблена на період до 2021 року, передбачає два етапи виконання: I-й етап – 2017-2019 роки; II-й – 2020-2021 роки.

Фінансове забезпечення заходів Програми здійснюється за рахунок коштів районного бюджету та за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування Програми визначається щороку, виходячи з конкретних завдань та можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді.

Ресурсне забезпечення обласної Програми та строки її виконання наведено у додатку 1.

4. Завдання, заходи реалізації Програми та результативні показники

Протягом 2017-2021 років планується реалізувати завдання та здійснити такі заходи:

- запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності дітей, а саме:
  - своєчасно виявляти дітей, які залишились без догляду або піклування батьків, безпритульних та покинутих батьками дітей, забезпечувати їх влаштування до центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, патронатних сімей;
  - встановлювати статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, не пізніше як через два місяці після виявлення дитини, яка залишилася без батьківського піклування.
- удосконалення процесу реабілітації бездоглядних та безпритульних дітей та їхніх сімей, дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, а саме:
  - впроваджувати інноваційні методики надання соціально-психологічної та корекційної роботи дітям та їх батькам;
  - розвивати форми роботи з батьками дітей, які перебувають у центрах соціально-психологічної реабілітації дітей;
  - розширювати спектр послуг для дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, та їх батьків;
- розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка, піклування, створення дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей), для чого:
  - збільшити питому вагу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання, у 2017 році – до 90%, у 2018 – до 93%, у 2019 – до 94%; у 2020 до 95%, у 2021 – до 95,5%.
  - забезпечити доступ населення до повної та об'єктивної інформації з питань влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання використовуючи можливості інтернет-ресурсів та ЗМІ.

5. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Безпосередній контроль за реалізацією заходів Програми здійснює служба у справах дітей районної державної адміністрації та постійна комісія районної ради з питань освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту населення.

Про хід реалізації районної Програми служба у справах дітей районної державної адміністрації щорічно подає звіти відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю апарату районної державної адміністрації.

